

Analyse Enquête Windmolens Overberg

Mieke Coenen & Pam Wijk

19-05-2021

853 respondenten:

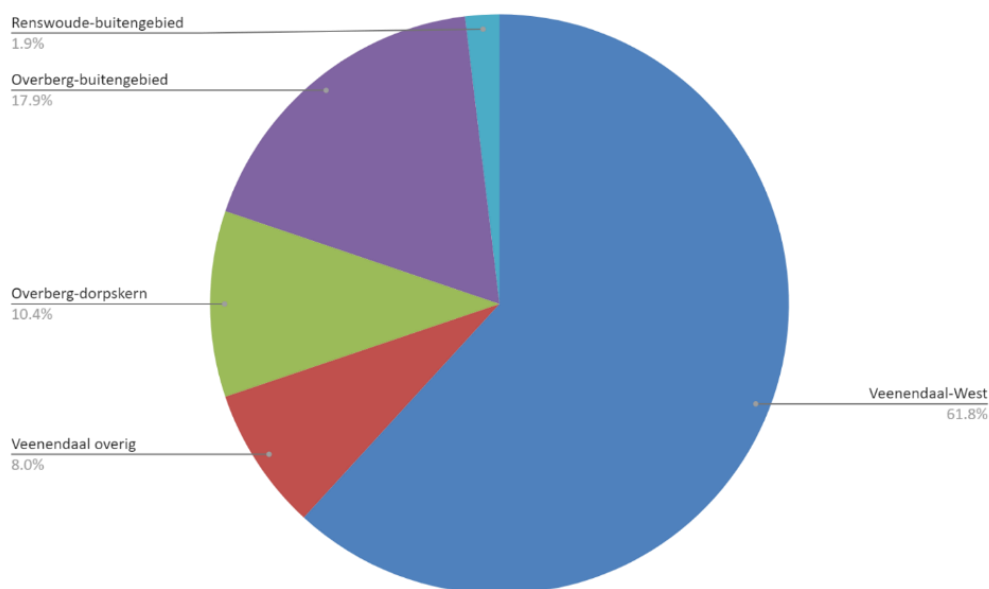
588 uit Veenendaal

265 uit Overberg en overig buitengebied

Inleiding

In de nationale Klimaatwet is afgesproken dat we in Nederland meer duurzame energie opwekken. Er komen windturbines op zee. Meer zonnepanelen op daken. En we gaan meer energie besparen. Gemeenten dienen ook lokaal een bijdrage te leveren aan het opwekken van duurzame energie met zonnenvelden en windmolens op land. Voor windenergie komt de zone ten zuiden van de snelweg A12, ten noordoosten van Overberg, naar voren als één van de kansrijke zoekgebieden in onze regio. Omdat omwonenden graag willen meedenken of zich zelfs zorgen maken, hebben we een enquête uitgezet.

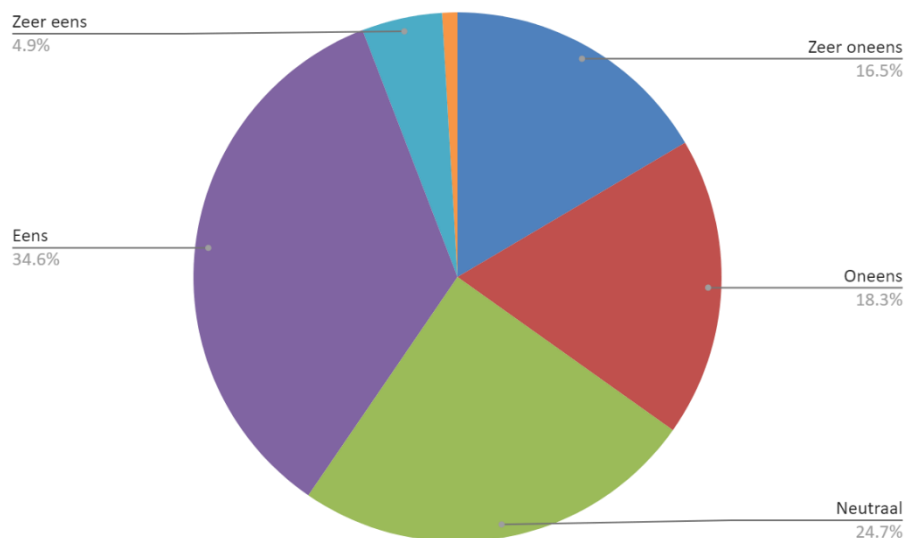
De uitnodiging is verstuurd naar inwoners die binnen een straal van 1 kilometer rondom het zoekgebied wonen, onder andere Overberg en Renswoude-buitengebied. Omdat de enquête vrij in te vullen was via de gemeentelijke website is deze veelvuldig ingevuld, ook door inwoners die niet een persoonlijke uitnodiging hebben ontvangen. Uiteindelijk waren er 853 respondenten, waarvan 28,3% uit Overberg kwam en maar liefst 69,8% uit Veenendaal. De overige respondenten waren woonachtig in andere dorpen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Om een goed beeld te krijgen wat er leeft onder groepen omwonenden is de data onderverdeeld in Overberg en overig buitengebied (Overberg-dorpskern, Overberg-buitengebied, Renswoude-buitengebied) en Veenendaal. Er was maar een beperkt aantal respondenten uit Renswoude en overige dorpen uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug, daarom zijn deze onder overig buitengebied gevoegd.

Hoewel veel van de respondenten woonachtig zijn in Veenendaal (588), vulde circa 16% van de inwoners van Overberg de enquête in (237 respondenten op een totale populatie van ruim 1500 (AlleCijfers, 2021)). Hiermee is een goed beeld ontstaan van wat er leeft onder de omwonenden.

Stelling: de gemeente Utrechtse Heuvelrug moet bijdragen aan het opwekken van duurzame energie op land, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord

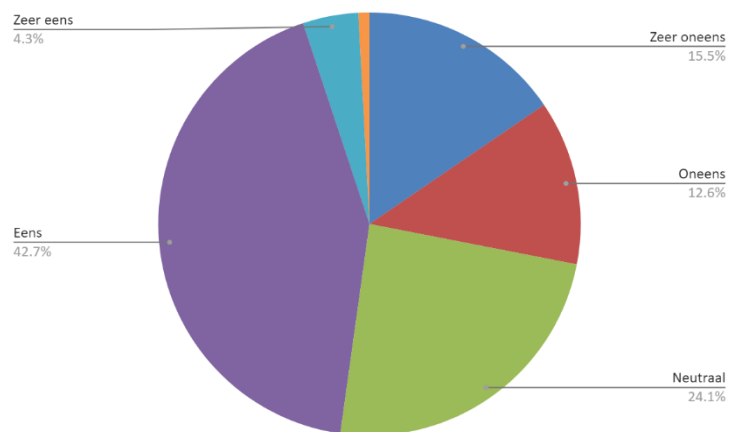

Bijna 40% is het eens of zelfs zeer eens met de stelling dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug moet bijdragen aan het opwekken van duurzame energie op land. Bijna 35% is het hier juist mee oneens of zelfs zeer oneens.

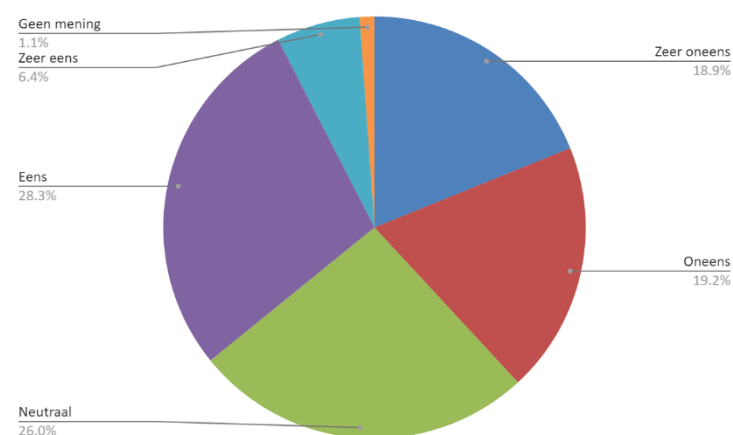
Voor de respondenten uit Veenendaal geldt zelfs dat 47% het eens of zelfs zeer eens is met de stelling. Voor Overberg en overig buitengebied ligt dit percentage op bijna 35%.

Vorig jaar is er gemeente breed een vergelijkbare enquête uitgezet. Daarin gaf ruim 66% aan het (heel) belangrijk te vinden dat er in de gemeente duurzame energie wordt opgewekt.

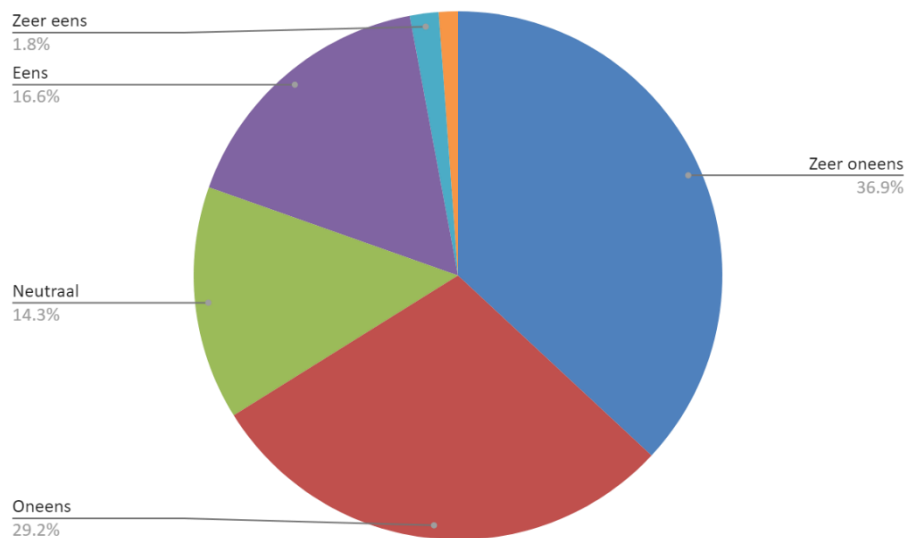
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

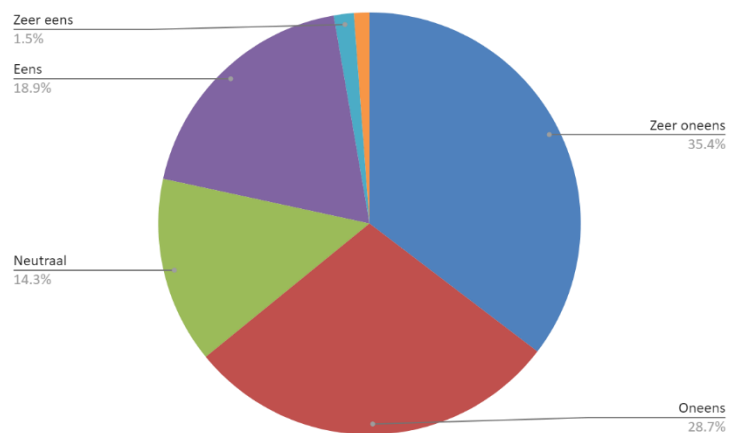
Stelling: windenergie is een noodzakelijk onderdeel van de toekomstige duurzame energiemix van de gemeente Utrechtse Heuvelrug

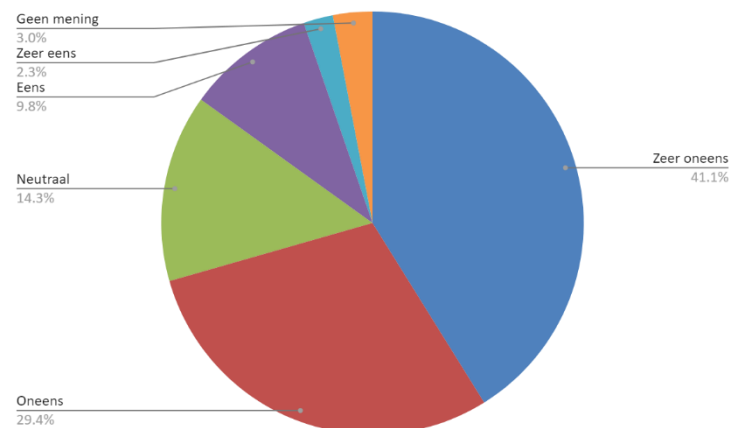
Ruim 66% van de respondenten is het niet eens of zelfs zeer oneens met deze stelling. Een kleine minderheid van ruim 18% is het hier wel mee eens.

Opsplitsing per gebied laat zien dat inwoners uit Overberg en overig buitengebied (70,5%) het hier nog meer mee oneens zijn dan die uit Veenendaal (64,1%).

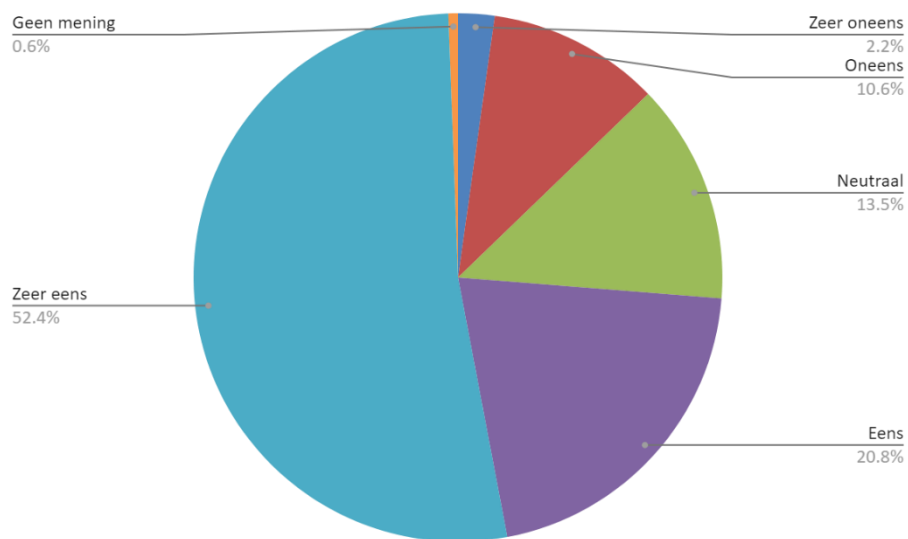
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

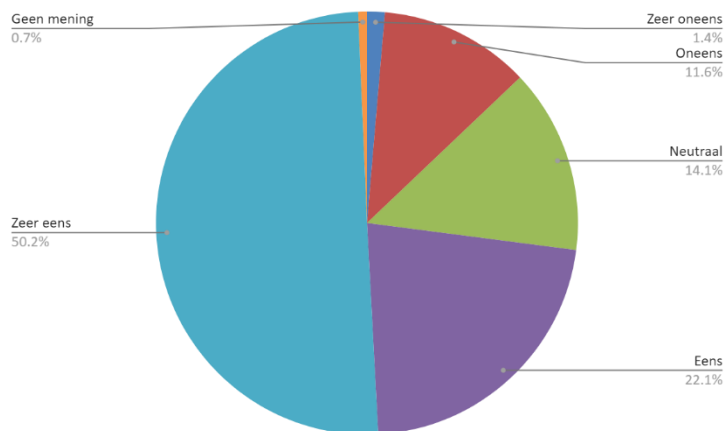
Stelling: ik wil op geen enkele plek in de gemeente Utrechtse Heuvelrug windmolens

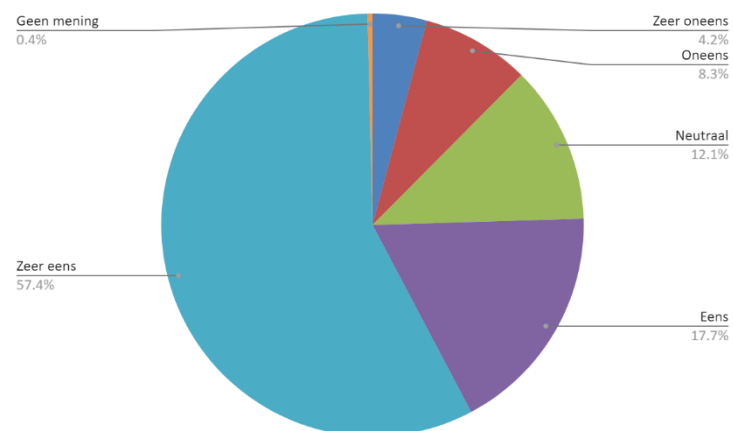
Bijna driekwart van de respondenten (73,2%) wil op geen enkele plek in de gemeente Utrechtse Heuvelrug windmolens.

Het opsplitsen van de data laat zien dat dit voor Veenendaal (72,3%) en Overberg en overig buitengebied (75,1%) ongeveer gelijk is.

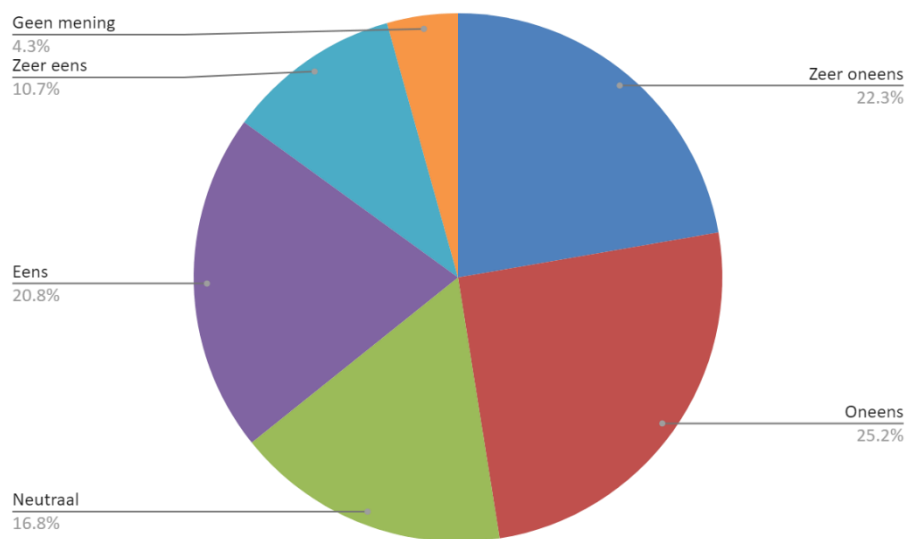
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

Stelling: windmolens moeten in Nederland zo veel mogelijk langs grootschalige infrastructuur geplaatst worden, zoals snelweg en spoor

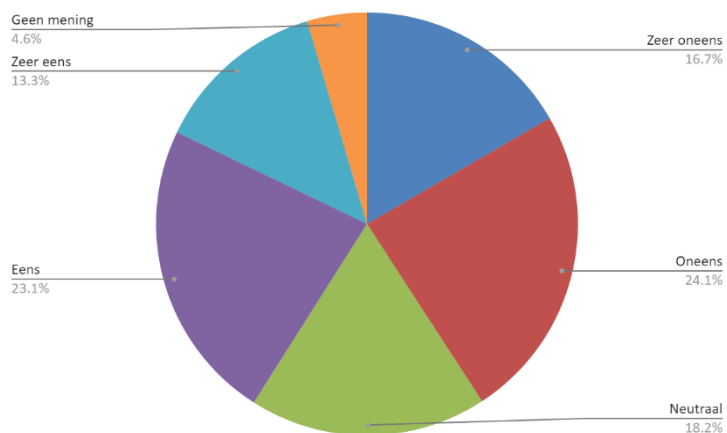

De meningen over deze stelling zijn aardig verdeeld. 47,5% is het hier mee oneens of zelfs zeer oneens, terwijl 31,5% het hier juist wel mee eens of zeer eens is.

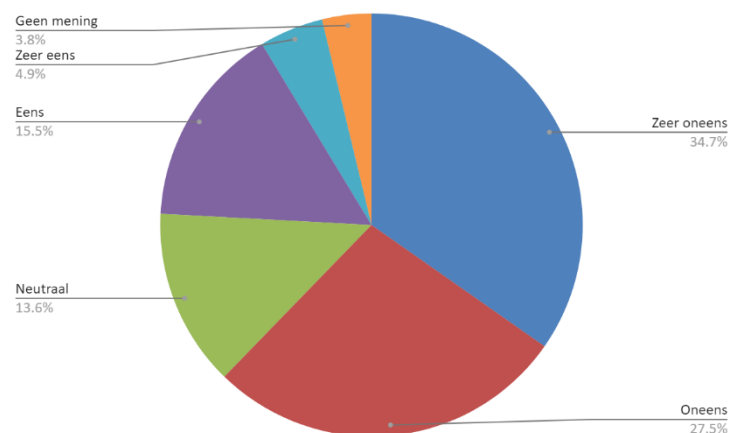
Vooral inwoners uit Overberg en overig buitengebied staan hier relatief negatiever tegenover. Ruim 62% is het hier (zeer) mee oneens.

Uit de gemeente brede enquête kwam naar voren dat windmolens langs snelwegen (28,6%) en langs het spoor (25,2%) de meeste voorkeur hadden.

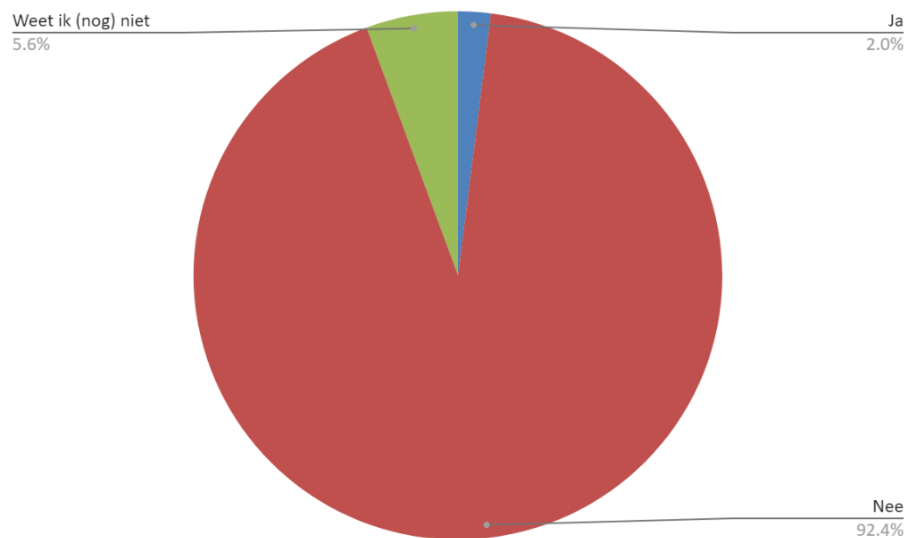
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

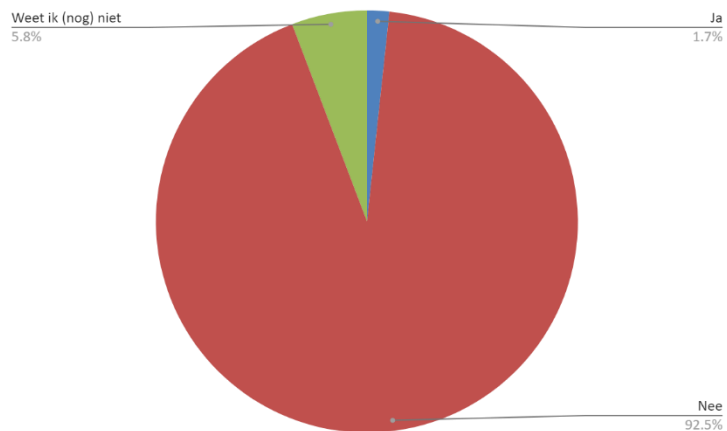
Lijkt de locatie ten noordoosten van Overberg, ten zuiden langs de A12, u een geschikte locatie voor windmolens?

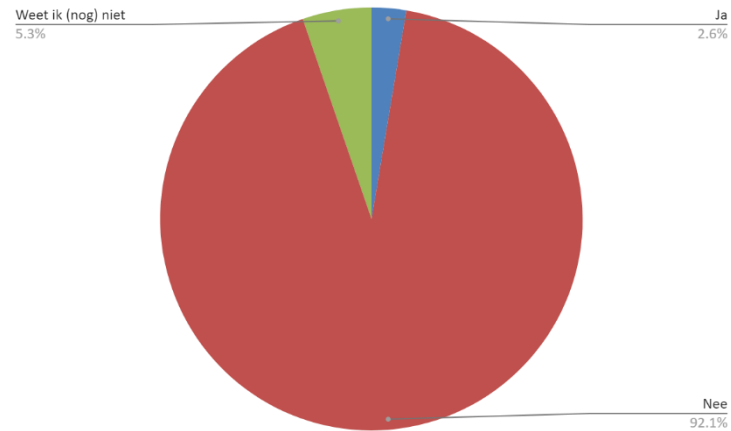
Het overgrote deel van de respondenten vindt de locatie ten noordoosten van Overberg, ten zuiden langs de A12, niet een geschikte locatie voor windmolens.

Het opsplitsen van de data laat geen grote verschillen zien.

Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

Waarom lijkt de locatie ten noordoosten van Overberg u geschikt voor windmolens?

Antwoordkeuze	Gekozen antwoord
Beperkt of geen gezondheidseffect op omwonenden verwacht	58,8%
Beperkt of geen hinder voor omwonenden verwacht (geluid, slagschaduw)	76,5%
Langs infrastructuur (A12, spoor)	70,6%
Inpassing in het landschap mogelijk	41,2%
Positief of geen effect op de natuur verwacht	47%
Combinatie met landbouw mogelijk	47%

N= 17

De respondenten die voor “ja” kozen in de stelling “lijkt de locatie ten noordoosten van Overberg, ten zuiden langs de A12, u een geschikte locatie voor windmolens?” werden gevraagd waarom deze locatie hen geschikt lijkt. Dit waren in totaal 17 respondenten. Er was een mogelijkheid om meerdere andere antwoorden te selecteren. Het meest gekozen antwoorden is de beperkte hinder voor omwonenden.

Waarom lijkt de locatie ten noordoosten van Overberg u ongeschikt voor windmolens?

Antwoordkeuze	Gekozen antwoord
Mogelijke gezondheidseffect op omwonenden	80,4%
Mogelijke hinder voor omwonenden (geluid, slagschaduw)	92,4%
Past niet in het aangezicht van het landschap	80,5%
Past niet bij de cultuurhistorie van de omgeving	63,6%
Mogelijk negatief effect op de natuur	74,1%
Anders	16,4%

N = 785

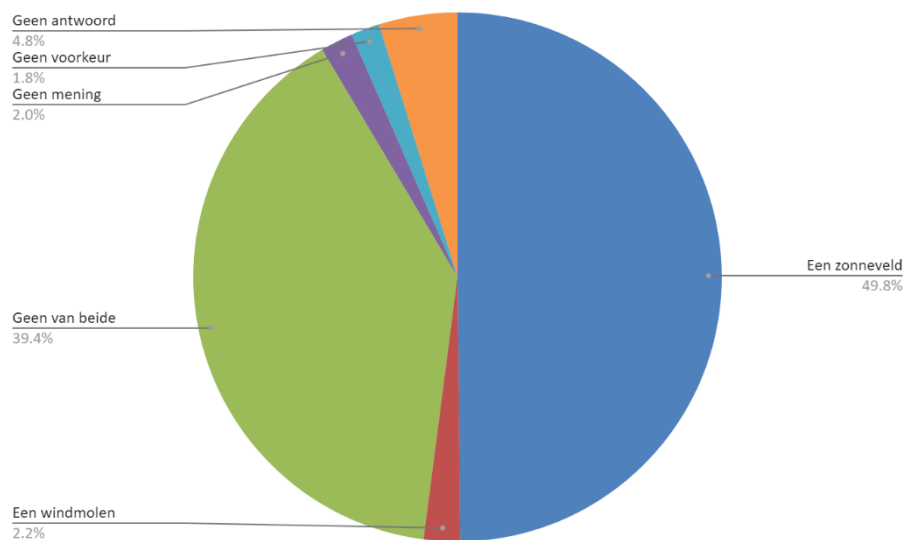
De respondenten die voor “nee” kozen in de stelling “lijkt de locatie ten noordoosten van Overberg, ten zuiden langs de A12, u een geschikte locatie voor windmolens?” werden gevraagd waarom deze locatie hen ongeschikt lijkt. Dit waren in totaal 785 respondenten. Er was een mogelijkheid om meerdere andere antwoorden te selecteren.

De meeste respondenten zijn bezorgd over de mogelijke hinder voor omwonenden, gevolgd door de mening dat het niet past in het aangezicht van het landschap en de mogelijke gezondheidseffecten op omwonenden.

Via reacties gaven respondenten aan het te dicht bij de dorpskern te vinden. Ook maken zij zich zorgen over de waardedaling van hun woning.

“Windmolens horen niet dichtbij woonwijken te worden geplaatst. Er zijn genoeg alternatieven, zoals zonnepanelen op daken.”

Als u moet kiezen zou er dan een windmolen of een zonneveld bij u in de gemeente mogen worden geplaatst?

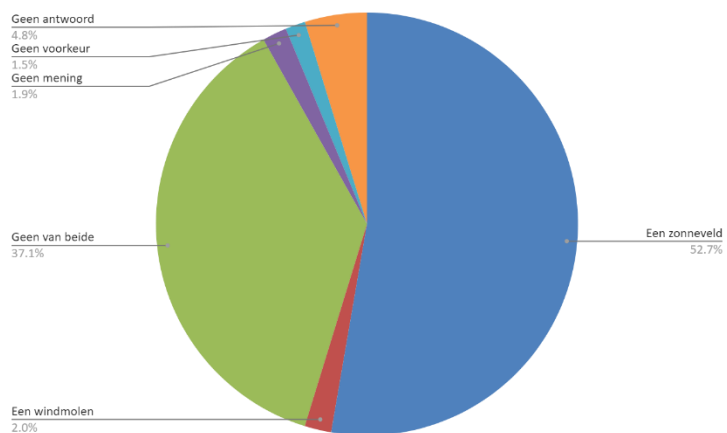

De voorkeur van respondenten gaat respectievelijk uit naar een zonneveld (49,8%) of geen van beide (39,4%). Dat bijna de helft wel openstaat voor een zonneveld is niet onverwachts, want 40% was het eens of zelfs zeer eens met de stelling dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug moet bijdragen aan het opwekken van duurzame energie op land.

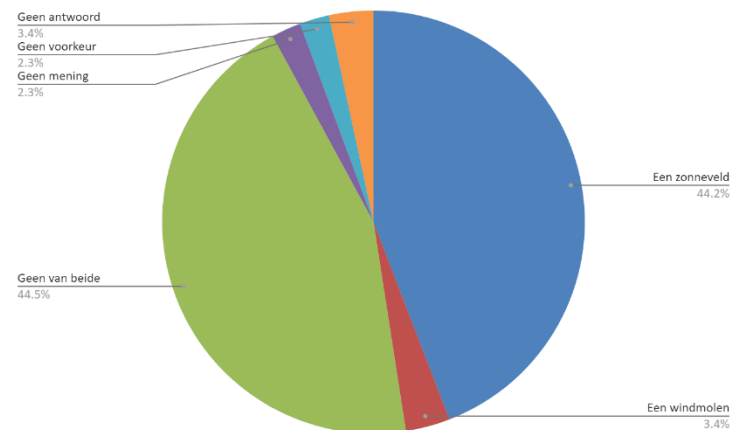
Inwoners uit Veenendaal staan positiever tegenover een zonneveld (52,7%) dan die uit Overberg en overig buitengebied (44,2%).

Uit de gemeente brede enquête kwam naar voren dat 46,1% de voorkeur geeft aan een zonneveld en 22,1% aan windmolens.

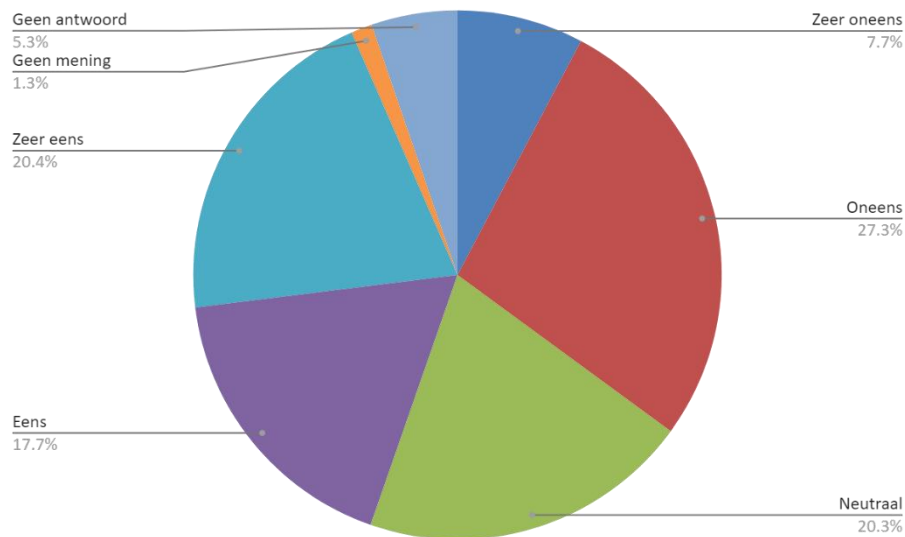
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

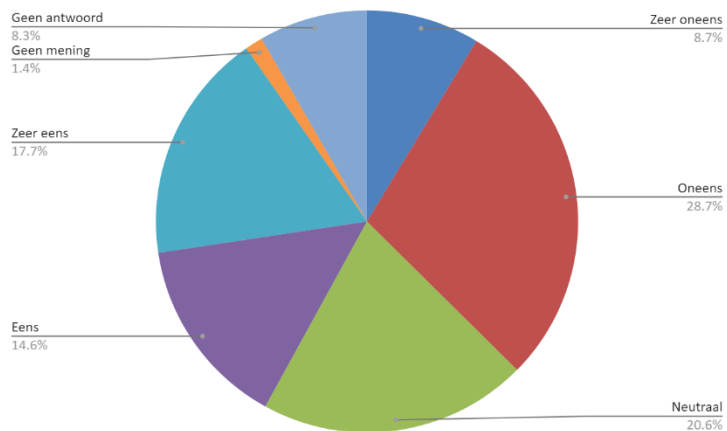
Stelling: ik wil geen zonnepanelen in mijn gemeente

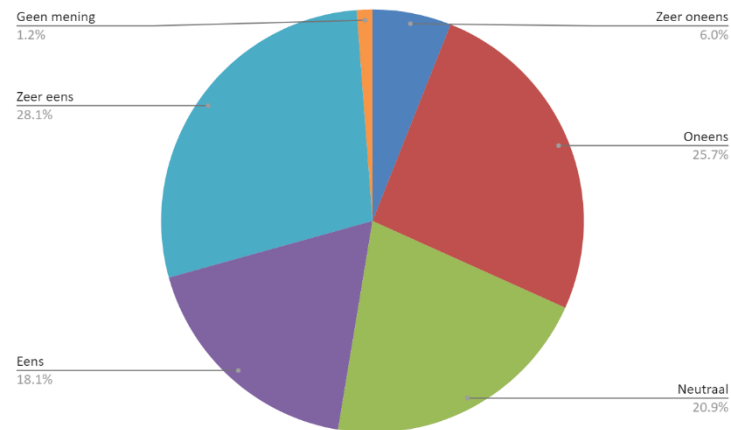
Ruim 38% van de respondenten wilt geen zonnepanelen binnen de gemeente. 35% staat hier wel voor open en ruim 20% staat hier neutraal tegenover.

Voorals inwoners uit Overberg en overig buitengebied zijn het (zeer) eens met deze stelling: ruim 46% wilt geen zonnepanelen in hun gemeente.

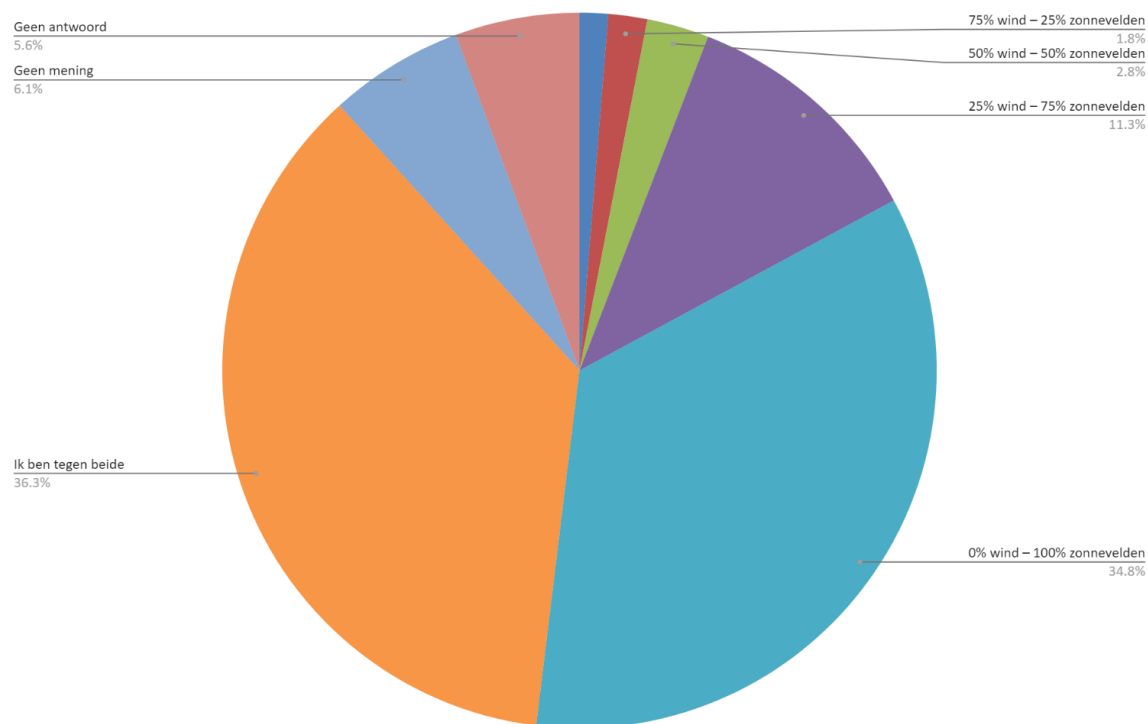
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

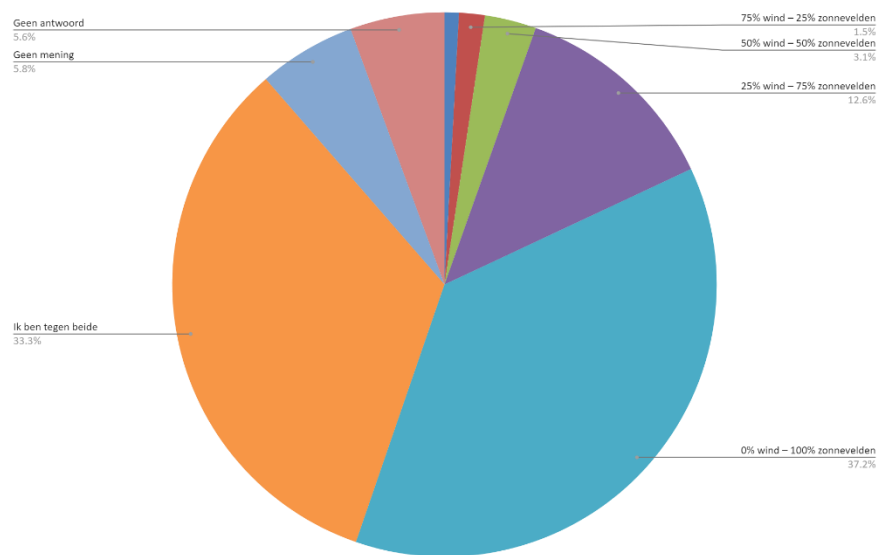

Hoe zou u in de gemeente Utrechtse Heuvelrug tot 2030 de verhouding willen zien tussen zonnevelden en grote windmolens?

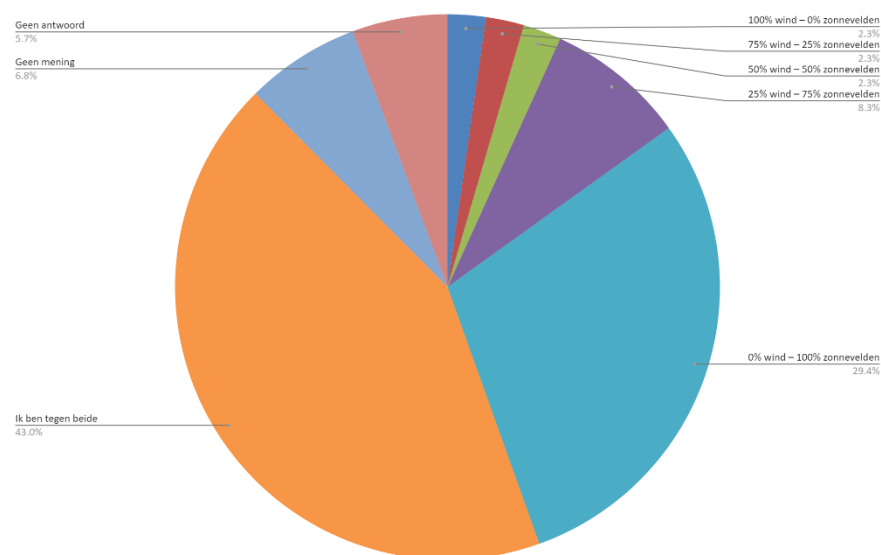

Het overgrote deel van de respondenten heeft een voorkeur voor geen van beide (36,3%) of 100% zonnevelden en 0% windmolens (34,8%). Deze uitkomsten staan in lijn met eerdere stellingen. Voor 100% wind en 0% zon (het donderblauwe deel bovenin) is het minste draagvlak: 0,01%.

Respondenten uit Veenendaal:

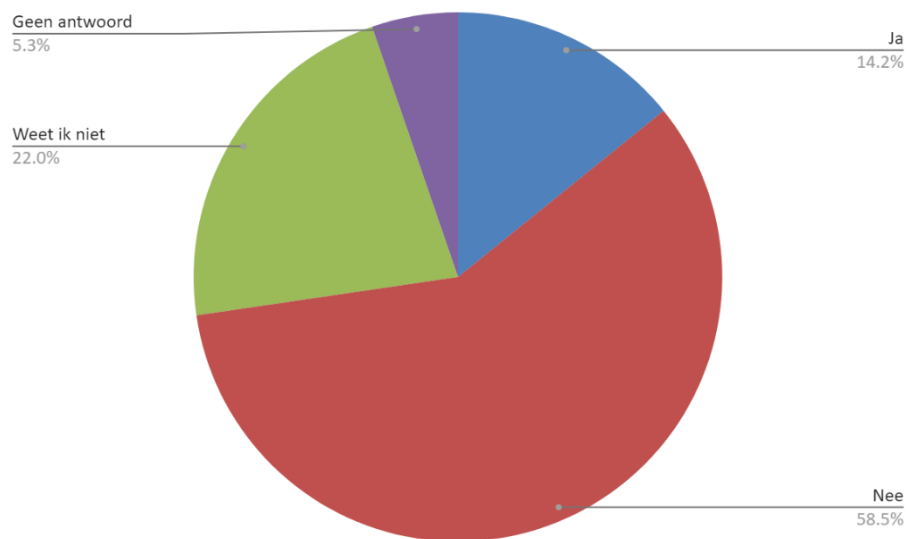

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

Uit het opsplitsen van de data blijkt dat 43% uit Overberg en overig buitengebied tegen beide is, vergeleken met ruim 33% uit Veenendaal. In Veenendaal is men relatief positiever tegenover zonnepanelen.

Wilt u een bijdrage leveren aan het opwekken van duurzame energie door te investeren in een zonneveld of windpark?

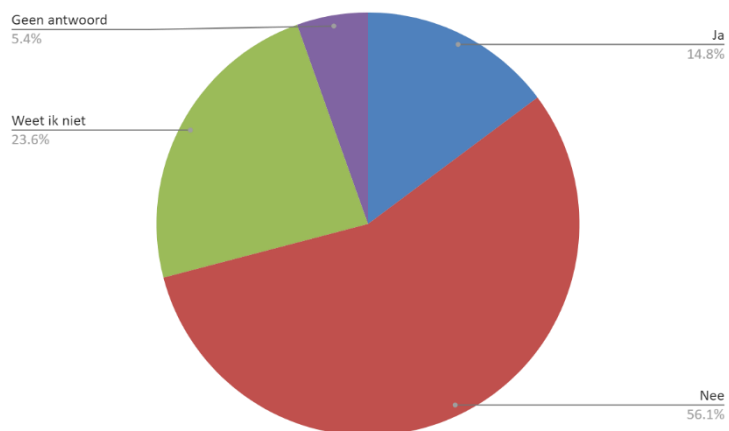

Meer dan de helft van de respondenten zou geen bijdrage willen leveren aan het opwekken van duurzame energie door te investeren in een zonneveld of windpark. Ruim 20% weet het echter niet.

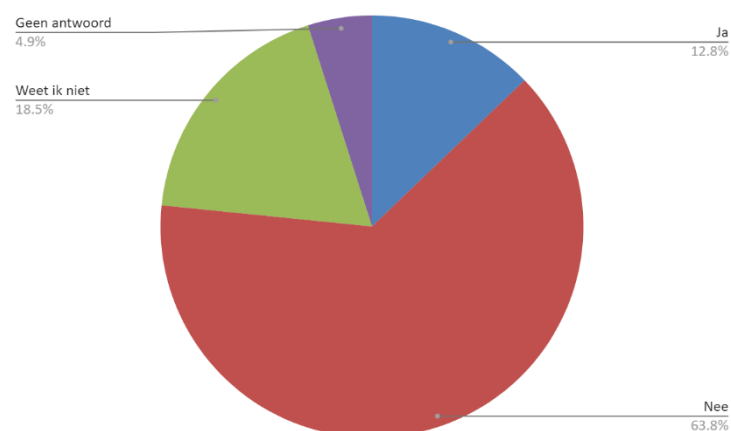
In Overberg en overig buitengebied weet 63,8% zeker dat ze geen bijdrage willen leveren, vergeleken met 56,3% in Veenendaal.

Uit de gemeente brede enquête kwam naar voren dat 46,5% geen bijdrage zou willen leveren, vergeleken met 27,9% die dat wel zou willen. De overige 25,5% wist het niet.

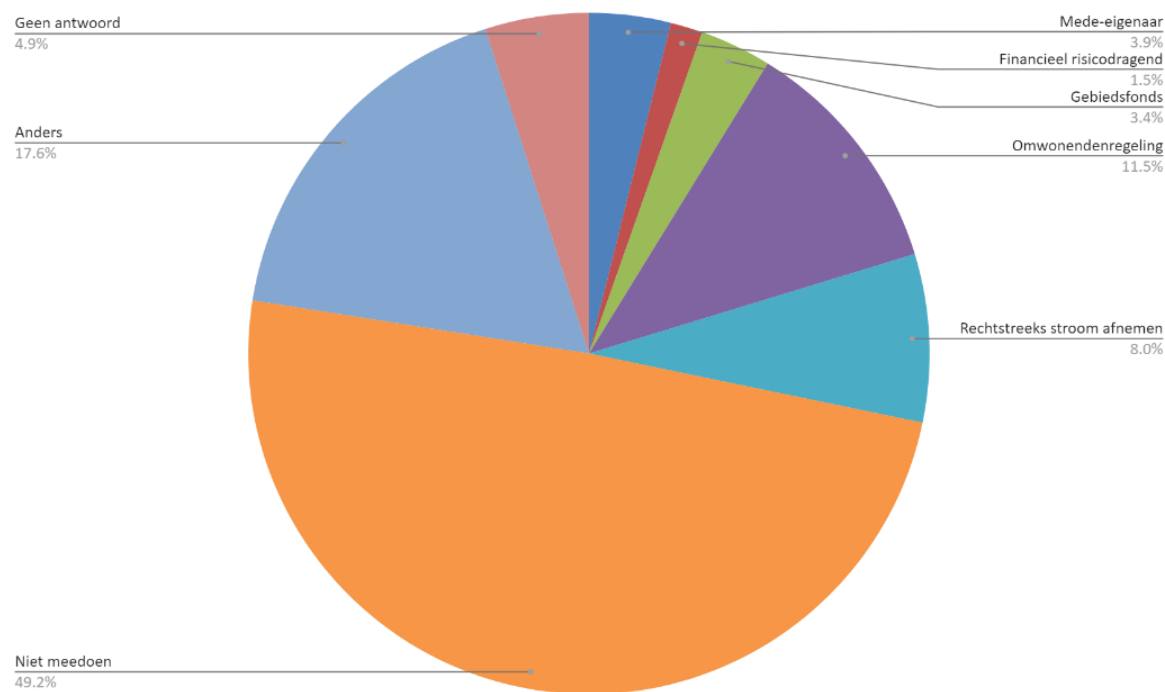
Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

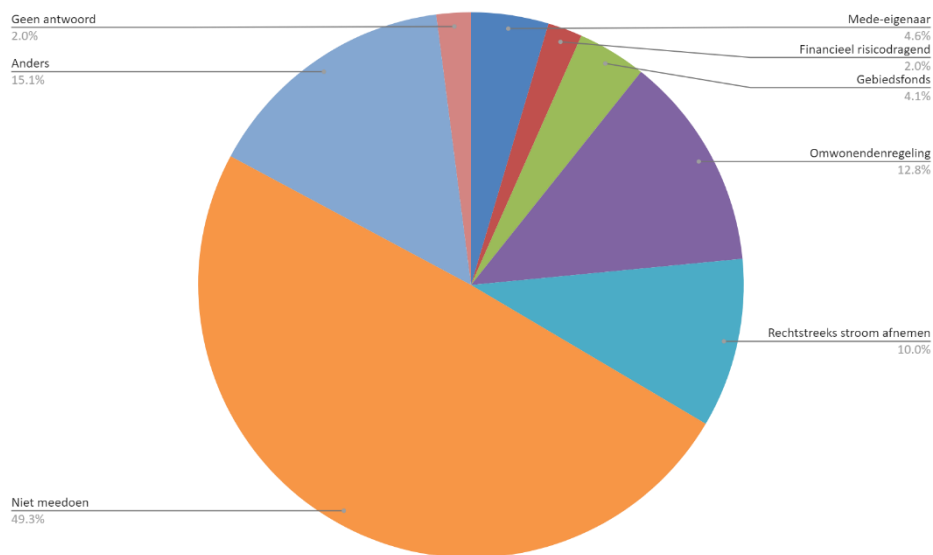
**De gemeente streeft ernaar dat de inkomsten uit de opwek van duurzame energie voor tenminste 50% ten goede komt aan inwoners zelf.
Wat heeft uw voorkeur?**

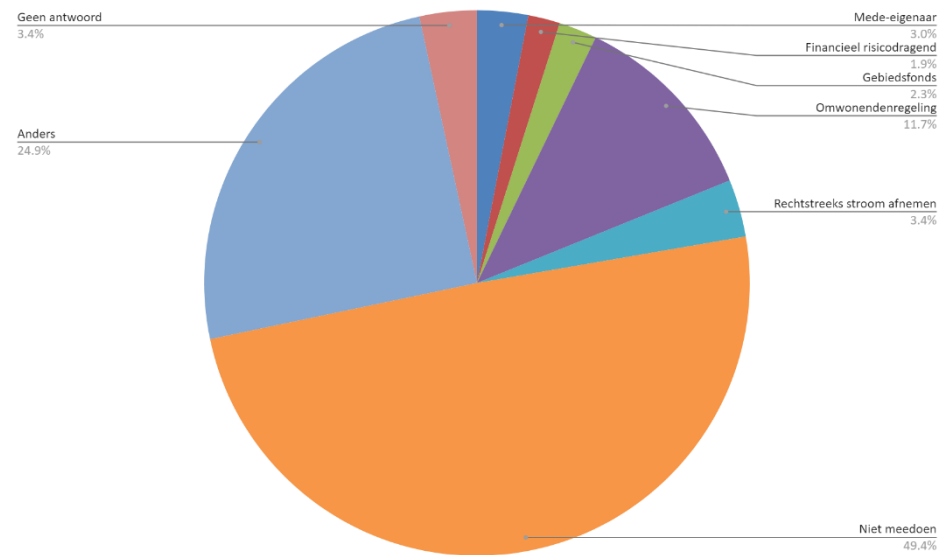
Bijna de helft van de respondenten wilt niet meedoen. Dit is verassend, omdat dit veel hoger ligt dan de 35% die eerder aangaf het niet eens te zijn met de stelling dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug moet bijdragen aan het opwekken van duurzame energie op land. Een deel (17,6%) ging voor de optie “anders”, waarvan velen aangaven helemaal geen windmolens te willen maar vindt dat de gemeente eerste moet inzetten op zon op dak. Ook stelden een aantal respondenten niet mee te willen doen omdat ze zelf al zonnepanelen hebben.

Uit de gemeente brede enquête kwam naar voren dat 25,5% niet mee wilt doen. 14,9% wilde rechtstreeks stroom afnemen en een gebiedsfonds genoot de voorkeur van 12,7%.

Respondenten uit Veenendaal:

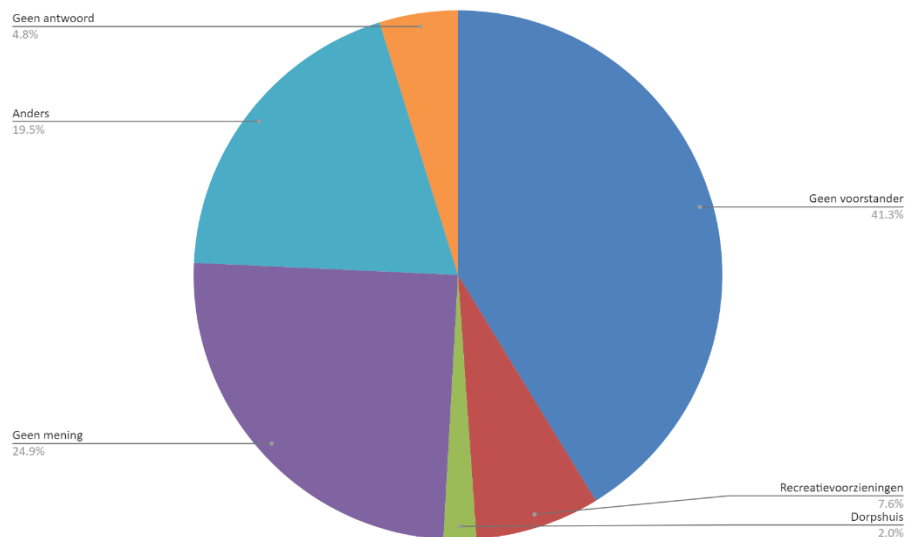
Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

Inwoners uit Overberg en overig buitengebied namen over het algemeen meer de kans om te reageren via de optie “anders” (24,9% vergeleken met 15,2%).

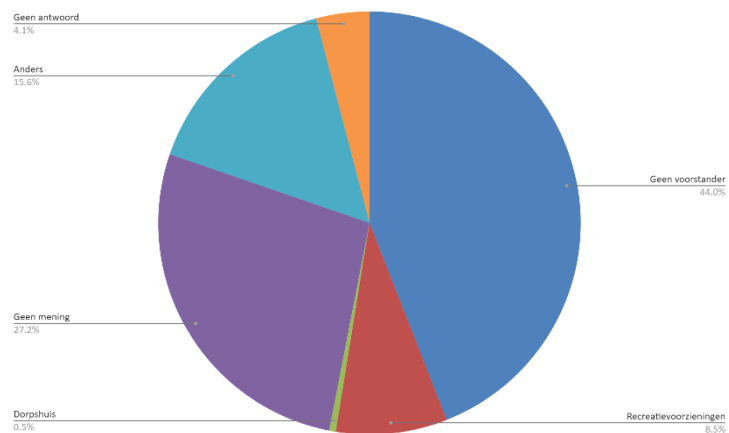
Bij het bouwen van een windmolen is het gebruikelijk om ook een gebiedsfonds op te richten. Zo komt een deel van de financiële opbrengsten van de windmolen ten goede aan de omgeving. Wat zijn uw ideeën om dit geld aan te besteden?

41,3% is geen voorstander van een gebiedsfonds. Dit is niet verassend, gezien het feit dat bijna de helft van de respondenten bij de vorige stelling aangaf niet mee te willen doen.

Ook bij deze stelling was er de mogelijkheid om zelf iets te suggereren via de optie "anders". Voornamelijk inwoners uit Overberg en overig buitengebied maakten hier gebruik van, waarvan velen suggereerden helemaal geen windmolens te willen of betwijfelden of de inkomsten wel rendabel zouden zijn. Een aantal gaven ook aan dit te willen verdelen onder direct omwonenden of te investeren in het landschap.

Respondenten uit Veenendaal:

Respondenten uit Overberg en overig buitengebied:

